

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-67-02

Druk nr 450
Warszawa, 25 kwietnia 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim wraz z projektem podstawowego aktu wykonawczego,

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 31 ust. 3b Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim.

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i 1800) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

“7) opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,”;

2) w art. 5:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

“1. NBP może:

- 1) być członkiem międzynarodowych instytucji finansowych i bankowych,
- 2) pokrywać ze środków własnych wydatki związane z członkostwem w instytucjach określonych w pkt 1.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

“1a. NBP pokrywa ze środków własnych wydatki związane z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym.

1b. NBP jest uprawniony do otrzymywania, przypadających Rzeczypospolitej Polskiej od Międzynarodowego Funduszu Walutowego, wszelkich wymagalnych kwot z tytułów finansowanych ze środków własnych NBP, w tym płatności zwrotnych, odsetek i innych dochodów.”;

3) w art. 10 skreśla się ust. 2;

- 4) w art. 12 skreśla się ust. 4;
- 5) w art. 13:
 - a) w ust. 5 skreśla się pkt 4,
 - b) w ust. 6 po wyrazie „Rady” dodaje się wyrazy „lub ustania członkostwa z przyczyn, o których mowa w art. 14 ust. 2,”,
 - c) w ust. 7 skreśla się zdanie drugie,
 - d) w ust. 8 skreśla się wyrazy „, chyba że poprzednie powołanie nastąpiło w trakcie kadencji na okres krótszy niż 3 lata”;
- 6) w art. 14 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Członek Rady, będący członkiem partii politycznej lub związku zawodowego, jest obowiązany na okres kadencji w Radzie zawiesić działalność w tej partii lub w tym związku. Niezawieszenie działalności powoduje ustanie członkostwa w Radzie.”;
- 7) art. 15 otrzymuje brzmienie:

“Art. 15. W posiedzeniach Rady uczestniczą wiceprezesi NBP bez prawa udziału w głosowaniu.”;
- 8) w art. 17:
 - a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Członków Zarządu NBP powołuje i odwołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Prezesa NBP.

2b. Członkowie Zarządu NBP są powoływani na okres 6 lat. Przepisy art. 9 ust. 2, art. 13 ust. 3 i ust. 5-7 stosuje się odpowiednio.”;
 - b) w ust. 4 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

“12) sporządzanie rocznego sprawozdania finansowego NBP,”;
 - c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Zarząd NBP, w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, może ustalać wysokość oprocentowania rezerwy obowiązkowej.”;
- 9) w art. 23:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

“b) roczne zestawienie międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,”;

- b) w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa” zastępuje się wyrazami „międzynarodowej pozycji inwestycyjnej”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:
- “2a. Podmioty uczestniczące w rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych przekazują, na żądanie NBP, dane niezbędne do dokonywania ocen funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych.
- 2b. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określa, w drodze rozporządzenia, sposób, zakres i terminy realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 2a, kierując się potrzebą zapewnienia NBP dostępu do informacji niezbędnych do wykonywania jego obowiązków wynikających z ustawy oraz odrębnych przepisów.”,
- d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- “5. Dane indywidualne, o których mowa w ust. 2, 2a i 3, mogą być wykorzystywane wyłącznie do sporządzania zestawień statystycznych, opracowań, ocen i bilansów, należności i zobowiązań zagranicznych państwa i nie mogą być udostępniane osobom trzecim, z zastrzeżeniem ust. 7.”,
- e) dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:
- “6. Zestawienia statystyczne, opracowania i oceny zawierające dane indywidualne, o których mowa w ust. 2, 2a i 3, umożliwiające powiązanie ich z konkretnym podmiotem lub zidentyfikowanie konkretnego podmiotu – w szczególności, jeżeli do sporządzenia zestawienia, opracowania lub oceny wykorzystano dane dotyczące mniej niż trzech podmiotów lub gdy udział danych dotyczących jednego podmiotu, wykorzystanych w zestawieniu, opracowaniu lub ocenie jest większy niż trzy czwarte całości – nie mogą być udostępniane osobom trzecim, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Prezes NBP może udostępnić dane indywidualne, o których mowa w ust. 2, 2a i 3, oraz zestawienia statystyczne, opracowania i oceny, o których mowa w ust. 6. Szczegółowe zasady i tryb udostępniania określa Zarząd NBP, uwzględniając przedmiot i cel działalności podmiotów, którym dane mają być przekazane, a w przypadku podmiotów zagranicznych również przestrzeganie zasady wzajemności oraz zobowiązania międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 10) w art. 39 skreśla się ust. 4;

11) w art. 42 dodaje się ust. 5-7 w brzmieniu:

- “5. Umowa o kredyt refinansowy może zostać rozwiązana przez każdą ze stron za siedmiodniowym terminem jej wypowiedzenia.
6. Jeżeli sytuacja finansowa banku korzystającego z kredytu refinansowego ulega pogorszeniu w stopniu zagrażającym terminowej spłacie kredytu, albo bank ten nie przestrzega istotnych postanowień umowy kredytowej, NBP może wypowiedzieć tę umowę i zażądać wcześniejszej spłaty kredytu, w całości lub w części, w terminie krótszym niż określony w tej umowie.
7. Do umowy o kredyt refinansowy stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 25 ust. 3, ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.”;

12) w art. 48:

- a) w pkt 2 wyraz “skarbowe” zastępuje się wyrazem „dłużne”,
- b) dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
- “4) otwierać rachunki lokat terminowych banków”;

13) art. 50 otrzymuje brzmienie:

“Art. 50. NBP może przyjmować do przechowania i administrowania oraz jako przedmiot zabezpieczenia papiery wartościowe, w tym papiery wartościowe, których jest emitentem.”;

14) po art. 50 dodaje się art. 50a w brzmieniu:

“Art. 50a. W przypadku zabezpieczenia wierzytelności NBP, zaspokojenie roszczeń NBP jako zastawnika następuje w sposób przewidziany w Kodeksie cywilnym albo – jeżeli umowa z zastawcą tak stanowi – przez sprzedaż przedmiotu zastawu przez NBP w imieniu zastawcy lub przejęcie go przez NBP.”;

15) art. 55 otrzymuje brzmienie:

“Art. 55. Pracownicy NBP oraz członkowie Rady i Komisji, a także organów opiniotawczo-doradczych przy Zarządzie NBP są obowiązani do nieujawniania osobom nieupoważnionym informacji objętych ochroną na podstawie przepisów dotyczących ochrony informacji niejawnych, wiadomości objętych tajemnicą bankową na podstawie ustawy, o której

mowa w art. 25 ust. 3, oraz innych informacji chronionych ustawowo, z którymi zapoznali się podczas pracy w NBP lub członkostwa w wymienionych wyżej organach. Obowiązek ten trwa również po rozwiązaniu stosunku pracy oraz po ustaniu członkostwa we wspomnianych organach.”;

16) art. 60 – 62 otrzymują brzmienie:

“Art. 60. Funduszami własnymi NBP są fundusz statutowy i fundusz rezerwowy.

Art. 61. Fundusz statutowy NBP wynosi 1,5 miliarda złotych.

Art. 62. 1. Fundusz rezerwowy jest tworzony z odpisów z zysku NBP, dokonywanych w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego NBP, aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego.

2. Wysokość odpisów, o których mowa w ust. 1, wynosi 5% rocznego zysku.

3. Fundusz rezerwowy może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych NBP.”;

17) skreśla się art. 63;

18) art. 64 i 65 otrzymują brzmienie:

“Art. 64. NBP prowadzi gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego.

Art. 65. NBP tworzy rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych. Zasady tworzenia i rozwiązywania tej rezerwy określa Rada.”;

19) skreśla się art. 67;

20) w art. 68:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Rokiem sprawozdawczym (obrotowym) NBP jest rok kalendarzowy.

3. Zasady rachunkowości NBP, wzór bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartość informacji dodatkowej określa Rada.”;

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Zasady rachunkowości NBP powinny odpowiadać standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych.”;

21) art. 69 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 69. 1. Roczne sprawozdanie finansowe NBP podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez Radę.
2. Koszty badania, o którym mowa w ust. 1, ponosi NBP.
 3. W terminie do dnia 30 kwietnia roku następnego po roku obrotowym Prezes NBP przedstawia roczne sprawozdanie finansowe NBP Radzie Ministrów, która podejmuje decyzję w sprawie jego zatwierdzenia.
 4. W terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP część rocznego zysku NBP (wpłata z zysku NBP) podlega odprowadzeniu do budżetu państwa.”;

Art. 2.

1. Przepisów art. 13 ust. 7 i 8 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do Rady Polityki Pieniężnej i członków tej Rady, powołanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.
2. Przepis art. 17 ust. 2b ustawy, o której mowa w art. 1, dodany niniejszą ustawą, stosuje się do członków Zarządu Narodowego Banku Polskiego powoływanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3.

1. Z dniem 31 grudnia 2002 r. środki funduszu rezerwowego Narodowego Banku Polskiego podlegają przekazaniu na fundusz statutowy Narodowego Banku Polskiego do wysokości określonej w art. 61 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
2. Przepis art. 62 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Art. 4.

1. Przepis art. 69 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.
2. Badanie rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego, sporządzonego według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego przystąpienie

Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, zostanie przeprowadzone przez biegłego rewidenta wybranego przez Radę Polityki Pieniężnej.

Art. 5.

Przepis art. 17 ust. 5 i art. 39 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Art. 6.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą, zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1:

- 1) pkt 16 w zakresie dotyczącym art. 60, 61 i art. 62 ust. 1 i 3 ustawy wymienionej w art. 1,
 - 2) pkt 17-20,
 - 3) pkt 21 w zakresie dotyczącym art. 69 ust. 2-4 ustawy wymienionej w art. 1
- które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

UZASADNIENIE

Obowiązująca ustawa o Narodowym Banku Polskim, uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 29 sierpnia 1997 r., uwzględniała w znacznej mierze standardy dotyczące banków centralnych, obowiązujące w krajach Unii Europejskiej. Jednakże przejście tych standardów nie było pełne.

W toku negocjacji nad przyjęciem Polski do UE, jako jeden z warunków w obszarze “Unia Gospodarcza i Walutowa” postawiono obowiązek pełnej harmonizacji polskich przepisów dotyczących banku centralnego z Traktatem z Maastricht i Statutem Europejskiego Systemu

Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, w szczególności w zakresie instytucjonalnej, personalnej i finansowej niezależności NBP.

Projekt ustawy zmieniającej ustawę o Narodowym Banku Polskim ma przede wszystkim na celu ostateczne zsynchronizowanie prawnego statusu NBP z traktatowymi wymogami.

Uzasadnienie szczegółowe proponowanych zmian w ustawie o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim

Artykuł 1

Pkt 1

Zmiana brzmienia art. 3 ust. 2 pkt 7 jest podyktowana koniecznością pełnego dostosowania do postanowień Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. W myśl art. 5.1 Statutu ESBC/EBC, w celu realizacji zadań ESBC, tj. przede wszystkim w zakresie polityki pieniężnej, EBC gromadzi informacje statystyczne, a na podstawie art. 5.2 Statutu ESBC/EBC narodowe banki centralne wykonują, w miarę możliwości, zadania gromadzenia tych informacji. Na podstawie art. 43.1 Statutu ESBC/EBC, postanowienia art. 5 mają zastosowanie do “państw członkowskich z derogacją”, o których mowa w art. 122 (ex 109k) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, a zatem będą miały zastosowanie również do Polski po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Stąd też potrzeba wyodrębnienia jako jednego z zadań NBP opracowywania statystyki pieniężnej. Proponowana zmiana, polegająca na wprowadzeniu pojęcia międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, jest związana z tym, że w terminologii stosowanej przez międzynarodowe instytucje statystyczne (np. EUROSTAT) używa się pojęć “bilans płatniczy” bez rozróżniania źródeł informacji, które leżą u podstaw jego tworzenia, oraz “międzynarodowa pozycja inwestycyjna”, która zawiera w sobie zestawienie wybranych aktywów i pasywów zagranicznych danego kraju.

Z przepisów ogólnych dotyczących zakresu kompetencji Zarządu NBP wynika, że zadania te będą realizowane przez Zarząd NBP.

Pkt 2

Zmiana brzmienia art. 5 wynika z konieczności uregulowania sięgającego jeszcze lat 80. problemu rozliczeń finansowych między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowym Bankiem Polskim a Międzynarodowym Funduszem Walutowym. Fakultatywny charakter przepisu dotyczącego pokrywania wydatków wynika z konieczności uwzględnienia różnorodnych rozwiązań tych kwestii w poszczególnych przypadkach.

Pkt 3

Wykreślenie to jest konsekwencją dodania w art. 17 ust. 2a i 2b dot. powoływania Członków Zarządu NBP.

Pkt 4

Skreślenie ust. 4 w art. 12 - materia związana z obowiązującymi w NBP zasadami rachunkowości została przeniesiona do rozdziału regulującego gospodarkę finansową NBP (pkt 11 – 15).

Pkt 5

Zmiana brzmienia art. 13 ust. 5 i 6 jest związana z nowym brzmieniem art. 14 ust. 2 (zm. w pkt 6).

Natomiast modyfikacja ust. 7 i 8 jest podyktowana koniecznością zapewnienia niezależności personalnej tym członkom organów decyzyjnych NBP, którzy mają wpływ na wykonywanie przez NBP funkcji wynikających z uczestnictwa w ESBC oraz mają na celu zapewnienia zgodności przepisów tego artykułu z postanowieniami konstytucyjnymi, zgodnie z którymi można mówić o kadencji członków Rady Polityki Pieniężnej, a nie kadencji Rady. Stosownie bowiem do art. 227 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poza Prezesem NBP w skład Rady Polityki Pieniężnej wchodzi osoby powoływane na 6 lat. Ponadto, należy mieć na uwadze fakt, że poszczególni członkowie Rady są powoływani przez trzy organy (Sejm, Senat i Prezydenta RP) a ich powołanie przez te organy nie musi następować w tym samym czasie.

Europejski Instytut Monetarny interpretował przepisy Traktatu i Statutu ESBC/EBC w takim kierunku, aby nie było możliwe obejście przepisów o niezależności personalnej prezesa narodowego banku centralnego. Kryterium w tym przypadku jest odpowiedzialność członka organów decyzyjnych narodowego banku centralnego, innego niż prezes, za wypełnianie zadań wynikających z udziału tego banku centralnego w ESBC. Jeżeli tak się dzieje, to w stosunku do takiego członka organu decyzyjnego powinny obowiązywać podobne standardy niezależności, jak w przypadku prezesa tzn. minimalny okres kadencji powinien wynosić 5 lat. Podobnie Europejski Instytut Monetarny zalecał zlikwidowanie takich sytuacji, w których członek organu decyzyjnego narodowego banku centralnego jest wybierany na pozostały okres kadencji w miejsce członka, który opuścił organ przed upływem kadencji.

Pkt 6

Wskazana zmiana ma na celu wprowadzenie realnego mechanizmu egzekwowania obowiązku członka Rady Polityki Pieniężnej zawieszenia na okres kadencji w Radzie działalności w partii politycznej lub związku zawodowym.

Pkt 7

Kierując się potrzebą dalszego dostosowania ustawy o Narodowym Banku Polskim do Statutu ESBC/EBC, wprowadzono nową treść art. 15, zgodnie z którą w posiedzeniach Rady Polityki Pieniężnej mają prawo uczestniczyć - bez prawa udziału w głosowaniu - wiceprezes NBP - pierwszy zastępca prezesa NBP oraz wiceprezes NBP. W istocie bowiem w EBC, członkowie Zarządu są członkami Rady Zarządzającej EBC, czyli organu odpowiedzialnego za politykę pieniężną. Podobne rozwiązanie nie jest w Polsce możliwe ze względu na przepisy Konstytucji. Jednakże w myśl proponowanej zmiany, funkcjonowanie organów NBP będzie w praktyce bardziej dostosowane do funkcjonowania organów EBC.

Zgodnie z brzmieniem Stanowiska Negocyjacyjnego dokonano zmiany polegającej na wykreśleniu możliwości uczestniczenia Przedstawiciela Rady Ministrów w RPP.

Pkt 8

- a) Dotyczy powołania nowych zasad powoływania Członków Zarządu NBP. Zmiany wynikają z konieczności dostosowania ustawy o Narodowym Banku Polskim do wymogów ESBC. Kadencja Członków Zarządu będzie wynosiła 6 lat.
- b) Zmiana dotyczy art. 17 ust. 4 pkt 12 i wynika z brzmienia art. 68 ust. 1.
- c) Od chwili akcesji Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej polski system bankowy byłby narażony – wobec oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej banków w państwach należących do UE – na obniżenie konkurencyjności swoich usług i instrumentów finansowych. Aby temu zapobiec, wprowadzono możliwość, od dnia akcesji, ustalenia przez Zarząd NBP, w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej.

Pkt 9 a) i b)

Zmiana wynika z modyfikacji w pkt 1.

Pkt 9 c)

Zmiana ta jest podyktowana koniecznością dostosowania funkcji i zadań NBP do funkcji i zadań ESBC i EBC, określonych w Traktacie i Statucie ESBC/EBC. Art. 105.2 Traktatu i art. 3.1 Statutu ESBC/EBC zaliczają wspieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych do czterech najważniejszych kompetencji ESBC i EBC, a co za tym idzie narodowych banków centralnych w ramach ESBC. Przepis art. 22 Statutu ESBC/EBC daje w tym względzie stosowne uprawnienia narodowym bankom centralnym oraz EBC. W związku z przodującą rolą NBP w zakresie systemów płatniczych, należy wyposażyć go w adekwatne instrumenty do wypełnienia funkcji wspierania sprawnego działania systemów płatniczych. W celu wykonania przedmiotowych zadań wprowadzono na rzecz ministra właściwego do spraw instytucji finansowych delegację do wydania rozporządzenia, które określi sposób, zakres i terminy realizacji obowiązku przekazywania NBP odnośnych informacji przez podmioty uczestniczące w rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych.

Pkt 9 d) i e)

Poprawka do art. 23 ust. 5 ma umożliwić zbieranie danych dotyczących funkcjonowania systemu rozliczeń pieniężnych, a dodawane ust. 6 i 7 mają być czytelną podstawą udostępniania opracowań i ocen powstałych w oparciu o zbierane dane.

Ponadto, z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej NBP będzie zobowiązany do przekazywania do Europejskiego Banku Centralnego danych statystycznych. Proponowane przepisy ust. 5-7 usuwają dotychczasowe wątpliwości co do możliwości przekazywania tych informacji instytucjom międzynarodowym, których Polska jest lub będzie członkiem.

Pkt 10

Zmiana ta jest konsekwencją zmiany przewidzianej w pkt 8 c).

Pkt 11

Przepisy dodawane do art. 42 przesądzają o tym, że regułą jest ustanowienie zabezpieczenia spłaty kredytu refinansowego.

Biorąc pod uwagę specyfikę kredytu refinansowego, należało wprowadzić ustawową możliwość wypowiedzenia umowy o kredyt refinansowy w terminach krótszych niż przewidziane w prawie bankowym dla zwykłej umowy kredytowej.

Pkt 12

Proponowane zmiany w art. 48 mają na celu “uelastycznienie” stosowania instrumentów polityki pieniężnej, np. przez umożliwienie wykonywania operacji, których przedmiotem są nie tylko skarbowe papiery wartościowe.

Zmiany są podyktowane dążeniem do pełniejszego dostosowania praktyki prowadzenia polityki pieniężnej NBP do standardów obowiązujących w ESBC. Art. 18 Statutu ESBC, dotyczący operacji kredytowych i operacji otwartego rynku, mówi o możliwości kupna i sprzedaży przez narodowe banki centralne wszelkich dokumentów podlegających obrotowi rynkowemu. Dokonywanie tych operacji jako jeden z instrumentów polityki pieniężnej ma na celu wyłącznie wykonanie zadań przypisanych ESBC, a w szczególności realizowania określonej polityki pieniężnej. *Ratio legis* tego przepisu nie jest zatem posiadanie udziałów lub akcji celem wykonywania funkcji właściciela (udziałowca lub akcjonariusza), stąd wprowadzone pojęcie “papiery dłużne”. W praktyce ESBC, wynikającej z zasad ustalanych przez Radę Zarządzającą EBC, z kupna lub sprzedaży w ramach operacji otwartego rynku są wyłączone papiery o charakterze właścicielskim, czyli akcje lub papiery dające prawo zamiany na akcje. Dopuszczone są jedynie instrumenty dłużne, nie tylko skarbowe, spełniające jednak pewne wysokie wymagania.

W pkt 4 wprowadzono nowy instrument polityki pieniężnej, który polega na możliwości otwierania przez NBP rachunków lokat terminowych bankom komercyjnym (tzw. *deposit facility*).

Pkt 13

Modyfikacja brzmienia art. 50 wiąże się z koniecznością wzmocnienia oraz doprecyzowania tych regulacji, które odnoszą się do operacyjnej sprawności stosowanych przez polski bank centralny instrumentów związanych z prowadzeniem polityki pieniężnej, w szczególności aby zapewnić w pełni zharmonizowany stan prawny z odpowiednimi przepisami Statutu ESBC, który w art. 17 i 18 ust. 1 kreuje odnośne wymogi w zakresie obowiązku zapewnienia odpowiednich zabezpieczeń dla udzielanych przez EBC i narodowe banki centralne pożyczek i kredytów.

Pkt 14

Wprowadzenie nowego art. 50a ma na celu dookreślenie sytuacji prawnej wynikającej z realizacji przez strony umów związanych ze stosowaniem przez polski bank centralny instrumentów polityki pieniężnej.

Pkt 15

W art. 55 objęto członków Komisji Nadzoru Bankowego obowiązkiem przestrzegania tajemnicy dotyczącej wiadomości objętych ochroną na podstawie przepisów dotyczących ochrony informacji niejawnych oraz wiadomości objętych tajemnicą bankową. Zmiana ta jest związana z koniecznością harmonizacji z postanowieniami art. 38 Statutu ESBC.

Pkt 16

Nowe brzmienie art. 60 - 62 znajduje swoje uzasadnienie w pozycji NBP - centralnego banku państwa, niezależnego w wykonywaniu swoich konstytucyjnych zadań od organów władzy wykonawczej. Zapewnienie niezależności bankowi centralnemu w aspekcie instytucjonalnym, personalnym i finansowym jest jednym z ważniejszych wymogów stawianych bankom centralnym chcących uczestniczyć w ESBC.

Stąd rezygnacja z funduszy specjalnych, na które odpisy wymagałyby uzgodnienia z Ministrem Finansów, jak również odejście od dotychczasowej regulacji funduszu nagród i premiewego. NBP nie jest przedsiębiorcą i dlatego wiązanie wysokości środków na premie i nagrody z zyskiem NBP nie jest właściwe. Nowe brzmienie art. 60 - 62 oznacza w tym zakresie, że środki na premie i nagrody jako składowe systemu wynagradzania będą ustalane w corocznym planie finansowym (zatwierdzanym przez Radę Polityki Pieniężnej), a więc w ujęciu bilansowym w ciężar kosztów. Z kolei regulacje dotyczące zakładowego funduszu świadczeń socjalnych stanowią przedmiot odrębnej ustawy (zob. ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych). Ponadto, proponowane przepisy czynią zadość wymogowi, aby kwestie takie jak np. wysokość odpisów z zysku NBP, a także terminy dokonywania tych odpisów jak i wpłat z zysku NBP na centralny rachunek budżetu państwa stanowiły materię ustawową.

W art. 61 ustawy, w celu rozpoczęcia przygotowań związanych z przystąpieniem NBP do ESBC, podwyższono fundusz statutowy banku do 1,5 mld zł, a przewidziany w art. 62 odpis na fundusz rezerwowy ustalono w wysokości 5% rocznego zysku (zgodnie z art. 3 ust. 2 - 2% do dnia akcesji). Ponadto, o czym wspomniano już powyżej, zlikwidowano fundusze specjalne

NBP (dotychczasowy art. 63) oraz możliwość tworzenia, za zgodą Ministra Finansów, innych funduszy specjalnych (dotychczasowy art. 65 ust. 3 i 4).

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej Narodowy Bank Polski będzie zobowiązany do przekazania części udziału w kapitale Europejskiego Banku Centralnego. Jest on wyliczany według klucza przyjętego w art. 29 Statutu ESBC. Wraz z wejściem Polski do Unii Gospodarczej i Walutowej NBP będzie zobowiązany do dokonania pełnej wpłaty na kapitał EBC. Przyjmując dane za 1998 r., oszacowano, że wpłata NBP na kapitał EBC wyniesie 263,6 mln euro, tj. 975,3 mln zł (przy kursie złotego do euro w wysokości 3,7 zł), przy funduszu statutowym NBP w obecnej wysokości 400 mln zł. Dlatego też niezbędne jest podwyższenie funduszu statutowego przynajmniej o taką kwotę.

Propozycja podwyższenia procentowej stawki odpisu na fundusz rezerwowy wynika z porównania odpisów na fundusze innych banków centralnych - i tak Bank Danii - 25% zysku, niemiecki Bundesbank - 20%, Bank Włoch - 20%, Bank Portugalii - 20%, Bank Szwecji - 10%.

Należy podkreślić, że zwiększenie środków funduszu statutowego nastąpi przez przeniesienie stanu środków z funduszu rezerwowego.

Pkt 17

Wykreślenie art. 63 jest konsekwencją zmian w pkt 16.

Pkt 18

Zmiana art. 64 jest zmianą legislacyjną wynikającą z brzmienia art. 12 ust. 2 pkt 4, który określa kompetencje Rady.

Zmiana art. 65 jest konsekwencją zmiany, o której mowa w pkt 16.

Pkt 19

Zmiana związana z nowym brzmieniem przepisów, o których mowa w pkt 20, Standardy rachunkowości EBC uwzględniają MSR z odniesieniem do specyfiki rachunkowości banku centralnego (patrz zmiana w pkt 20 do ust. 4 w art. 68).

Pkt 20

W art. 68 zawarto przepis wprowadzający zasadę, że rachunkowość NBP powinna odpowiadać standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych oraz ustalono, że rokiem sprawozdawczym (obrotowym NBP) jest rok kalendarzowy. Zmiana ta jest zgodna z art. 26 ust. 1 i 4 Statutu ESBC/EBC. Standardy rachunkowości ESBC uwzględniają Międzynarodowe Standardy Rachunkowości z odniesieniem do specyfiki rachunkowości banku centralnego.

Pkt 21

W art. 69 umieszczono przepis wprowadzający obowiązek badania sprawozdania finansowego NBP przez niezależny podmiot, zastępując, dotychczas powoływaną przez Radę Ministrów specjalną komisję, niezależnym biegłym rewidentem wybieranym przez Radę. Proponowana zmiana jest zgodna z art. 27 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, z tym że zmiana ta miałaby obowiązywać od momentu wstąpienia Polski do UE.

Zgodnie z art. 4 do dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do UE badaniem rocznego sprawozdania będzie zajmowała się komisja powoływana przez Radę Ministrów.

Artykuły 2 do 6

Zawierają one przepisy przejściowe dotyczące zmian w art. 1 pkt 5 (art. 13), pkt 8 (art. 17), pkt 16 (art. 61 i 62) i pkt 21 (art. 69), jak również klauzulę regulującą zasady obowiązywania przepisów wykonawczych. Przepisy te wprowadzają także normę przejściową dotyczącą możliwości, od momentu wejścia do Unii Europejskiej, uchwalenia przez Zarząd NBP, w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, oprocentowania środków odprowadzanych przez banki na rachunek rezerwy obowiązkowej w NBP – pkt 8 lit. c) i pkt 10 (dot. art. 17 ust. 5 i art. 39 ust. 4 ustawy).

Artykuł 7

Określony w art. 7 termin wejścia w życie ustawy wydaje się być racjonalny, biorąc pod uwagę przyśpieszone w ostatnim okresie tempo prac nad ustawami dostosowującymi polskie prawo do norm europejskich. Termin ten zapewni pełne wdrożenie norm europejskich w dziedzinie działalności banku centralnego przed przystąpieniem Polski do UE. Wejście w życie art. 1 pkt

16-21 od dnia 1 stycznia 2003 r. wynika z konieczności odpowiedniego przygotowania zmian dotyczących gospodarki finansowej NBP.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI ZWIĄZANYCH Z WEJŚCIEM W ŻYCIE

USTAWY O ZMIANIE USTAWY O NARODOWYM BANKU POLSKIM

Wpływ na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Wprowadzenie przepisów dotyczących zwiększenia odpisu na fundusz rezerwowy spowoduje zmniejszenie wpłat z zysku NBP do budżetu państwa, a tym samym zmniejszenie dochodów budżetowych. Wysokość tego zmniejszenia jest w chwili obecnej trudna do oszacowania ze względu na to, że nie jest znana wysokość zysku NBP w latach następnych. Zysk NBP za 2001 r. jest szacowany w ustawie budżetowej na 2002 r. na 1,96 mld zł. Mające nastąpić z dniem akcesji zwiększenie odpisu z 2% do 5% spowoduje, zgodnie z szacunkami Ministerstwa Finansów, zmniejszenie dochodów budżetu państwa o ok. 40-60 mln zł rocznie w latach 2004-2006.

Rynek pracy

Brak bezpośrednich skutków na rynek pracy.

Pozytywne skutki pośrednie mogą zaistnieć w związku z ogólnym wzrostem konkurencyjności gospodarki, wynikającym ze wzmocnionej i unowocześnionej formuły instytucjonalnej polskiego banku centralnego.

Konkurencyjność wewnętrzna i zewnętrzna gospodarki

Powinien nastąpić wzrost konkurencyjności wewnętrznej i zewnętrznej gospodarki w obszarze usprawnienia ogólnego modelu instytucjonalizacji polityki gospodarczej, w tym pieniężnej. Nastąpi wzmocnienie polskiego rynku finansowego, a co za tym idzie rozwój możliwości finansowania nowych przedsięwzięć gospodarczych.

Sytuacja i rozwój regionalny

Niniejsza regulacja nie ma wpływu na kwestie rozwoju regionalnego.

Konsultacje społeczne i informacje o przedstawionych wariantach i opiniach

Projekt został przesłany do zainteresowanych podmiotów polskiego systemu finansowego. W ich wyniku zaakceptowano bieżącą wersję projektu.

Źródła finansowania projektowanych rozwiązań

Przyjęte w projekcie rozwiązania częściowo będą sfinansowane ze środków NBP, co pociągnie za sobą zmniejszenie wpłaty z zysku NBP do budżetu państwa.

UZASADNIENIE DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O NARODOWYM BANKU POLSKIM

Celem projektowanej ustawy jest dostosowanie prawa polskiego do Traktatu z Maastricht i Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych w zakresie instytucjonalnej, personalnej i finansowej niezależności NBP.

Ustawa przyczyni się tym samym do zharmonizowania polskiego ustawodawstwa z zasadami stosowanymi w Unii Europejskiej w stosunku do banków centralnych.

Projekt ustawy dostosowuje ustawę o NBP do Statutu ESBC w zakresie gromadzenia informacji statystycznych dla potrzeb polityki pieniężnej a także danych dotyczących funkcjonowania systemu rozliczeń pieniężnych. Z dniem przystąpienia do Unii Europejskiej NBP będzie zobowiązany do przekazywania do Europejskiego Banku Centralnego danych statystycznych. Proponowane przepisy projektu ustawy umożliwiają przekazywanie takich informacji instytucjom międzynarodowym, których Polska jest członkiem.

Poza tym projekt w zgodności ze statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych umożliwi wykonywanie operacji w zakresie polityki pieniężnej, których przedmiotem są nie tylko skarbowe papiery wartościowe. Wdraża on też unijne zasady dotyczące obowiązku przestrzegania tajemnicy dotyczącej wiadomości objętych ochroną na podstawie przepisów dotyczących ochrony informacji niejawnych oraz wiadomości objętych tajemnicą bankową.

Zgodnie z projektem rachunkowość NBP powinna odpowiadać standardom rachunkowym stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych. Natomiast obowiązek badania sprawozdania finansowego NBP powierzono niezależnemu podmiotowi.

Zgodnie z NPPC członkostwo w UE nie wymaga więc od Polski działań harmonizacyjnych w zakresie polityki pieniężnej. Tym niemniej, w zakresie polityki pieniężnej mają miejsce działania dostosowawcze związane z przyszłym uczestnictwem w UGW, tj. wypełnieniem kryteriów konwergencji. Poza tym w ramach NBP odbywać się będzie także zbieranie i przetwarzanie źródłowych danych z krajowych rynków finansowych oraz informacji nt. kształtowania się sytuacji pieniężnej i makroekonomicznej.

W zakresie zadania 2 NPPC stwierdza też, że efektywne prowadzenie polityki pieniężnej wymaga zapewnienia odpowiedniego poziomu niezależności banku centralnego. W związku z tym, a także z faktem uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych (ESCB) od dnia uzyskania członkostwa w UE, przepisy regulujące funkcjonowanie NBP powinny zostać zharmonizowane z Traktatem z Maastricht oraz ze statutem EBC i ESBC jeszcze w okresie przed-członkowskim (zwłaszcza w kwestii niezależności banku centralnego). NPPC podkreśla jednakże, że już obecnie zagwarantowany został wysoki poziom niezależności NBP – dzięki Konstytucji RP (z 2 kwietnia 1997 r.) i ustawie o NBP (z 29 sierpnia 1997 r.).

Stanem docelowym według NPPC jest dalsze wzmocnienie niezależności NBP, zgodnie z stanowiskiem negocjacyjnym w obszarze "Unia Gospodarcza i Walutowa", w którym zadeklarowano wprowadzenie stosownych zmian prawnych do końca 2002 roku. Zmianie

mają ulec dotychczasowe zapisy dotyczące m.in. udziału przedstawiciela rządu w posiedzeniach Rady Polityki Pieniężnej, gospodarki finansowej NBP, niezależnego zewnętrznego audytu.

W związku z powyższym konieczna jest nowelizacja ustawy o NBP. NPPC wymienia konieczność nowelizacji tej ustawy w oparciu o art. 108 Traktatu i art. 7 statutu ESBC. Inne przepisy nie są wymieniane. Jako datę przyjęcia projektu ustawy przez RM ustalono czerwiec roku 2001. Przyjęcie przez parlament ma nastąpić w rok później a wejście ustawy w życie do 31 grudnia 2002 r.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/1007/12002/DPE/TK

Warszawa, // kwiecień 2002 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy, pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem projektu ustawy jest harmonizacja polskich przepisów dotyczących sytuacji banku centralnego z regulacjami zawartymi w Traktacie Ustanawiającym Wspólnotę Europejską (TWE), oraz z przepisami Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. Zmiany proponowane w projekcie ustawy mają dostosować polskie rozwiązania do wymogów prawa Unii w zakresie instytucjonalnej niezależności Narodowego Banku Polskiego.
- II. W prawie Unii Europejskiej zagadnienia, których dotyczą projektowane zmiany, regulowane są między innymi przez art. 108 i 111 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Dz. Urz. WE nr C 191 z 29/07/92)

- III. Proponowane zmiany wprowadzone do art. 15 ustawy o Narodowym Banku Polskim dotyczą roli przedstawiciela Rady Ministrów podczas posiedzeń Rady Polityki Pieniężnej, co ma na celu zwiększenie niezależności tego organu. Podobny cel - zwiększenie niezależności finansowej - mają projektowane zmiany w zakresie gospodarki finansowej NBP - przewidują one m.in. podwyższenie funduszu statutowego banku (art. 61), zwiększenie odpisu na fundusz rezerwowy (art. 62), likwidację funduszu specjalnego (dotychczasowy art. 63) i możliwość tworzenia innych funduszy specjalnych (dotychczasowy art. 65). Zmiany te wynikają z art. 108 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, a także z art. 7 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. Również projektowane zmiany wprowadzone do art. 68 dotyczące rachunkowości NBP są zgodne ze Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.
- IV. Dodany do art. 42 ustawy przepis zawarty w ust. 5 ustanawia regułę, zgodnie z którą wymagane jest ustanowienie zabezpieczenia spłaty kredytu refinansowego. Odstąpienie od tego wymogu dopuszczalne jest jedynie w sytuacji, gdy bank realizuje program naprawczy. Zmiana ta zgodna jest z art. 18.1 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.
- V. Wyżej wymienione przepisy prawa Unii Europejskiej dotyczą przede wszystkim Europejskiego Banku Centralnego oraz Europejskiego Systemu Banków Centralnych. Dodatkowo regulują one sytuację banków centralnych państw członkowskich UE bądź to na zasadzie bezpośredniego odniesienia bądź poprzez analogię do uregulowań dotyczących ESBC, w którego skład wchodzi banki centralne państw członkowskich. Sformułowania przepisów prawa Unii Europejskiej dotyczące narodowych banków centralnych pozostawiają pewne pole manewru dla ustawodawcy narodowego. Przykładowo zasada niezależności banku centralnego może być w poszczególnych państwach członkowskich zrealizowana w nieco odmienny sposób w zakresie uregulowań szczegółowych. Z tego względu część przepisów projektu znajduje odzwierciedlenie w Statutach banków centralnych Niemiec czy Francji. Statuty te nie we wszystkich kwestiach szczegółowych przedstawiają podobne podejście jak projekt ustawy. Dowodzi to istnienia pewnego marginesu swobody dla ustawodawcy narodowego.
- VI. Należy podkreślić iż projekt ustawy zawiera obecnie postanowienie zawarte w projektowanym wcześniej art. 13., który dotyczy niezależności personalnej Rady. Przepis ten miał istotne znaczenie z punktu widzenia zgodności ze Statutem EBC/ESBC oraz jego interpretacją przedstawioną w pkt 2.3.3 Raportu o Konwergencji. Zgodnie z treścią zmienionego przepisu wszyscy członkowie Rady powoływani będą na całą kadencję. Zgodnie z Raportem o Konwergencji niezgodność z prawem wspólnotowym zachodzi w sytuacji, gdy kadencja członka Rady będzie krótsza niż 5 lat.

- VII. W odniesieniu do projektowanego art. 15 pozwalam sobie zauważyć, że art. 113 TWE nie rozstrzyga kwestii uczestnictwa przedstawicieli innych organów w posiedzeniach Rady. Przepis ten dotyczy tylko stosunków pomiędzy EBC a Komisją. Państwa członkowskie zachowują swobodę uregulowania w zakresie stosunków wewnętrznych. Granicę stanowi tu art. 108 TWE ustanawiający zasadę niezależności banku centralnego.
- VIII. **W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Pan
Leszek Balcerowicz
Prezes NBP

R O Z P O R Z A D Z E N I E

MINISTRA FINANSÓW

z dnia

w sprawie sposobu, zakresu i terminów przekazywania przez podmioty uczestniczące w rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych danych niezbędnych do dokonywania przez Narodowy Bank Polski oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych

Na podstawie art. 23 ust. 2b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr , poz.). zarządza się, co następuje:

§ 1.

Podmiotami uczestniczącymi w rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są:

- 1) banki,
- 2) spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe,
- 3) przedsiębiorstwo państwowe użyteczności publicznej Poczta Polska.

§ 2.

Podmioty, o których mowa w § 1 pkt 1, przekazują do Narodowego Banku Polskiego, zwanego dalej „NBP”, dane o:

- 1) liczbie i wartości transakcji dokonywanych przy użyciu:
 - a) poleceń przelewu lub wpłat gotówkowych na rachunek bankowy,
 - b) poleceń zapłaty,
 - c) czeków rozrachunkowych,
 - d) kart płatniczych,
 - e) innych form rozliczeń pieniężnych.
- 2) liczbie i wartości poleceń wypłaty za granicę,
- 3) liczbie rachunków, do których klienci posiadają dostęp za pomocą urządzeń łączności przewodowej i bezprzewodowej, z wyszczególnieniem Internetu,

§ 3.

Podmioty, o których mowa w § 1 pkt 2, przekazują do NBP dane o:

- 1) liczbie prowadzonych rachunków,
- 2) liczbie i wartości transakcji dokonywanych przy użyciu:
 - a) poleceń przelewu i wpłat gotówkowych na rachunki bankowe,
 - b) kart płatniczych,
 - c) innych form rozliczeń pieniężnych.

§ 4.

Podmiot, o którym mowa w § 1 pkt 3, przekazuje do NBP dane o liczbie i wartości zrealizowanych:

- 1) przekazów pocztowych,
- 2) przekazów emerytalnych i rentowych,
- 3) wypłat albo wpłat na rachunki bankowe,
- 4) operacji czekowych.

§ 5.

Dane, o których mowa w § 2 i 3, są przekazywane kwartalnie, odpowiednio według stanu na koniec ostatniego dnia miesiąca kończącego kwartał lub za okres kwartału, w terminie do końca ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczą.

§ 6.

Dane, o których mowa w § 4, są przekazywane co pół roku, według stanu za okres półrocza, w terminie do końca ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po upływie półrocza, którego dotyczą.

§ 7.

1. Dane, o których mowa w § 2, 3 i 4, są przekazywane pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.
2. Przekazywane dane powinny być opatrzone imieniem i nazwiskiem oraz, jeżeli są składane pisemnie, podpisem osób je sporządzających.

§ 8.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....

MINISTER FINANSÓW

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sposobu, zakresu i terminów przekazywania przez podmioty uczestniczące w rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych danych niezbędnych do dokonywania przez Narodowy Bank Polski oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych jest wykonaniem delegacji ustawowej, zawartej w art. 23 ust. 2b ustawy o Narodowym Banku Polskim.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim do obowiązków Zarządu NBP należy m.in. dokonywanie okresowej oceny rozliczeń pieniężnych. Dla wypełnienia tego obowiązku niezbędne jest otrzymywanie przez NBP danych zarówno od banków, jak i innych instytucji zaangażowanych w rozliczenia pieniężne i rozrachunki międzybankowe.

Dane, o jakich mowa w rozporządzeniu, byłyby również wykorzystywane na potrzeby statystyczne zgłaszane okresowo przez Europejski Bank Centralny. Aktualnie NBP nie ma upoważnienia ustawowego do zbierania tego typu informacji od podmiotów takich jak Poczta Polska i spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe, które nie będąc bankami odgrywają istotną rolę w rozliczeniach pieniężnych. Wydanie rozporządzenia Ministra Finansów ureguje ww. problematykę i umożliwi realizowanie przez NBP jednego ze swoich ustawowych obowiązków.

Przyjęcie rozporządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

PROTOKÓŁ
w sprawie statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,
PRAGNĄC ustanowić Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego zgodnie z artykułem 4a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,
UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

ROZDZIAŁ I
USTANOWIENIE ESBC

Artykuł 1

Europejski System Banków Centralnych

1.1. Europejski System Banków Centralnych (ESBC) i Europejski Bank Centralny (EBC) zostają ustanowione zgodnie z artykułem 4a niniejszego Traktatu; wykonują one swoje zadania i działają zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu.

1.2. Zgodnie z artykułem 106.1 niniejszego Traktatu, ESBC składa się z EBC i banków centralnych państw członkowskich („narodowych banków centralnych”). Institut monétaire luxembourgeois jest bankiem centralnym Luksemburga.

ROZDZIAŁ II
CELE I ZADANIA ESBC

Artykuł 2

Cele

Zgodnie z artykułem 105.1 niniejszego Traktatu podstawowym celem ESBC jest utrzymywanie stabilności cen. Bez naruszania celu stabilności cen wspiera on także ogólne kierunki polityki gospodarczej we Wspólnocie w celu przyczynienia się do osiągnięcia celów Wspólnoty przedstawionych w artykule 2 niniejszego Traktatu. ESBC działa zgodnie z zasadami gospodarki wolnorynkowej w warunkach wolnej konkurencji, popierając sprawny podział zasobów i zgodnie z zasadami ustanowionymi w artykule 3a niniejszego Traktatu.

Artykuł 3

Zadania

3.1. Zgodnie z artykułem 105.2 niniejszego Traktatu, podstawowe zadania ESBC są następujące:

- określenie i realizowanie polityki walutowej Wspólnoty;
- przeprowadzanie operacji dewizowych zgodnie z postanowieniami artykułu 109 niniejszego Traktatu;
- przechowywanie oficjalnych rezerw dewizowych państw członkowskich i zarządzanie nimi;
- popierania sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych.

3.2. Zgodnie z artykułem 105.3 niniejszego Traktatu trzeci akapit artykułu 3.1 nie stanowi przeszkody w posiadaniu przez rządy państw członkowskich dewizowych środków obrotowych i zarządzaniu nimi.

3.3. Zgodnie z artykułem 105.5 niniejszego Traktatu ESBC przyczynia się do sprawnego prowadzenia przez kompetentne władze polityki związanej z kontrolą ostrożnościową instytucji kredytowych i stabilnością systemu finansowego.

Artykuł 4

Funcckje doradcze

Zgodnie z artykułem 105.4 niniejszego Traktatu:

a) opinii EBC:

- zasięga się co do wszelkich aktów prawnych Wspólnoty, mieszczących się w ramach jego kompetencji;

- zasięgają władze krajowe w sprawach dotyczących wszystkich projektów przepisów ustawodawczych w ramach jego kompetencji, lecz w granicach i na warunkach określonych przez Radę zgodnie z procedurą ustaloną w artykule 42.

b) EBC może przekazywać odpowiednim instytucjom lub organom Wspólnoty, lub władzom krajowym opinie dotyczące zagadnień mieszczących się w jego kompetencjach.

Artykuł 5

Gromadzenie informacji statystycznych

5.1. W celu realizacji zadań ESBC, EBC, wspomagany przez narodowe banki centralne, gromadzi niezbędne informacje statystyczne albo od kompetentnych władz krajowych, albo bezpośrednio od podmiotów gospodarczych. W tych celach współpracuje z instytucjami lub organami Wspólnoty i z kompetentnymi władzami państw członkowskich lub krajów trzecich i z organizacjami międzynarodowymi.

5.2. Narodowe banki centralne wykonują, w miarę możliwości, zadania opisane w artykule 5.1.

5.3. EBC przyczynia się do harmonizacji, w miarę potrzeb, zasad i praktyki rządzącej gromadzeniem, prowadzeniem i dystrybucją statystyki w ramach swoich uprawnień.

5.4. Rada, zgodnie z procedurą wymienioną w artykule 42, określa osoby fizyczne i prawne podlegające wymogom składania sprawozdań, określa reżim poufności i odpowiednie przepisy wykonawcze.

Artykuł 6

Współpraca międzynarodowa

6.1. Na polu współpracy międzynarodowej związanej z zadaniami powierzonymi ESBC, EBC decyduje o sposobie reprezentacji ESBC.

6.2. EBC i, za jego zgodą, narodowe banki centralne mogą uczestniczyć w międzynarodowych instytucjach walutowych.

6.3. Artykuły 6.1 i 6.2 nie naruszają artykułu 109.4 niniejszego Traktatu.

ROZDZIAŁ III

ORGANIZACJA ESBC

Artykuł 7

Niezależność

Zgodnie z artykułem 107 niniejszego Traktatu podczas wykonywania uprawnień oraz zadań i obowiązków nałożonych przez niniejszy Traktat i niniejszy Statut ani ECB, ani narodowy bank centralny, ani żaden członek ich organów decyzyjnych nie starają się o instrukcje ani nie

przyjmują instrukcji od instytucji czy organów Wspólnoty, rządów państw członkowskich czy od jakiegokolwiek innego organu. Instytucje i organa Wspólnoty i rządy Państw Członkowskich zobowiązują się respektować tę zasadę i starać się nie wywierać wpływu na członków organów decyzyjnych EBC lub narodowych banków centralnych w wykonywaniu ich obowiązków.

Artykuł 8

Zasada ogólna

ESBC jest zarządzany przez organa decyzyjne EBC.

Artykuł 9

Europejski Bank Centralny

9.1. EBC, posiadający, zgodnie z artykułem 106.2 niniejszego Traktatu, osobowość prawną, posiada w każdym z państw członkowskich pełną zdolność prawną przyznawaną osobom prawnym przez ich prawo krajowe; w szczególności EBC może nabywać i zbywać nieruchomości i może być stroną w postępowaniu sądowym.

9.2. EBC zapewnia realizację zadań powierzonych ESBC na mocy artykułu 105 punkty 2, 3 i 5 niniejszego Traktatu, albo poprzez jego własne działania zgodne z niniejszym Statutem, albo poprzez narodowe banki centralne zgodnie z artykułami 12.1 i 14.

9.3 Zgodnie z artykułem 106. 3 niniejszego Traktatu, organami decyzyjnymi EBC są Rada Naczelna i Zarząd.

Artykuł 10

Rada Naczelna

10.1. Zgodnie z artykułem 109a.1 niniejszego Traktatu, Rada Naczelna składa się z członków Zarządu EBC i prezesów narodowych banków centralnych.

10.2. Z zastrzeżeniem przepisu artykułu 10.3, wyłącznie członkowie Rady Naczelnej obecni osobiście mają prawo głosowania. W drodze derogacji tej zasady, regulamin wewnętrzny wymieniony w artykule 12.3 może przewidywać, że członkowie Rady Naczelnej mogą oddawać swój głos w drodze telekonferencji. Ten regulamin może przewidzieć także, że członek Rady Naczelnej, który nie jest w stanie głosować przez dłuższy czas, może mianować swojego zastępcę.

Z zastrzeżeniem artykułów 10.3 i 11.3 każdy członek Rady Naczelnej ma jeden głos. Jeżeli niniejszy Statut nie stanowi inaczej, Rada Naczelna działa zwykłą większością głosów. W przypadku jednakowej liczby głosów, głos decydujący należy do Przewodniczącego.

Dla celu głosowania w Radzie Naczelnej kworum wynosi dwie trzecie członków. Przy braku kworum Przewodniczący może zwołać posiedzenie nadzwyczajne, podczas którego dopuszcza się podejmowanie decyzji nie zważając na brak kworum.

10.3. Dla decyzji podjętych zgodnie z artykułami 28, 29, 30, 32, 33 i 55 głosy członków Rady Naczelnej liczone są zgodnie z udziałami narodowych banków centralnych w subskrybowanym kapitale EBC. Waga głosów członków Zarządów wynosi zero. Decyzja wymagająca kwalifikowanej większości zostaje podjęta, jeżeli głosy opowiadające się za jej przyjęciem reprezentują przynajmniej dwie trzecie subskrybowanego kapitału EBC i przynajmniej połowę udziałowców. Jeżeli jeden z Prezesów nie może być obecny, może mianować swego zastępcę dla oddania jego ważonego głosu.

10.4. Przebieg spotkań jest poufny. Rada Naczelna może zdecydować o udostępnieniu wyników swoich dyskusji opinii publicznej.

10.5. Rada Naczelna zbiera się przynajmniej 10 razy w roku.

Artykuł 11

Zarząd

11.1. Zgodnie z artykułem 109a.2.a niniejszego Traktatu Zarząd składa się z prezesa, wiceprezesa i czterech członków.

Członkowie wykonują swoje obowiązki w pełnym wymiarze godzin. Członkowie nie podejmują żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej, chyba że Rada Naczelna wyjątkowo udzieli pozwolenia.

11.2. Zgodnie z artykułem 109a.2.b niniejszego Traktatu, prezes, wiceprezes i pozostali członkowie Zarządu są mianowani spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu w dziedzinie walutowej i bankowej, za wspólną zgodą rządów państw członkowskich na szczelbu szefów państw lub rządów, na zalecenie Rady, po uzyskaniu przez nią opinii Parlamentu Europejskiego i Rady Naczelnej.

Ich kadencja trwa osiem lat i nie jest odnawialna.

Tylko obywatele państw członkowskich mogą zostać członkami Zarządu.

11.3. Okresy i warunki zatrudnienia członków Zarządu, w szczególności ich wynagrodzenia, emerytury i inne świadczenia z tytułu ubezpieczeń społecznych podlegają umowom z EBC i są ustalane przez Radę Naczelną na podstawie propozycji komitetu składającego się z trzech członków mianowanych przez Radę Naczelną i trzech członków mianowanych przez Radę. Członkowie Zarządu nie mają prawa głosowania w sprawach określonych w niniejszym punkcie.

11.4. Jeżeli członek Zarządu przestał spełniać wymagania konieczne dla wykonywania jego obowiązków lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady Naczelnej lub Zarządu, może orzec dymisję.

11.5. Każdy członek Zarządu obecny osobiście na posiedzeniach ma prawo głosować i dysponuje jednym głosem. Jeżeli nie zostanie postanowione inaczej, Zarząd działa zwykłą większością oddanych głosów. W przypadku jednakowej liczby głosów głos decydujący należy do przewodniczącego. Procedury głosowania są szczegółowo określone w regulaminie wewnętrznym przewidzianym w artykule 12.3.

11.6. Zarząd jest odpowiedzialny za bieżące sprawy ECB.

11.7. Wolne stanowiska w Zarządzie są obsadzane w drodze nominacji nowego członka zgodnie z artykułem 11.2.

Artykuł 12

Obowiązki organów decyzyjnych

12.1. Rada Naczelna określa wytyczne i wydaje decyzje konieczne dla wykonania zadań powierzonych ESBC na mocy niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu. Rada Naczelna ustala politykę walutową Wspólnoty, włącznie z odpowiednimi decyzjami w sprawach pośrednich celów monetarnych, podstawowych stóp procentowych i wielkości rezerw w ESBC oraz określa wytyczne konieczne dla ich realizacji.

Zarząd realizuje politykę walutową zgodnie z wytycznymi i postanowieniami Rady Naczelnej. Wykonując powyższe zadania Zarząd wydaje konieczne instrukcje narodowym bankom centralnym. Ponadto Zarządowi mogą zostać powierzone inne uprawnienia, jeżeli Rada Naczelna tak zadecyduje.

W stopniu uznanym za możliwy i odpowiedni i nie naruszając postanowień niniejszego artykułu EBC posiada prawo regresu w stosunku do narodowych banków centralnych, dla

przeprowadzania operacji wchodzących w skład zadań ESBC.

12.2. Zarząd jest odpowiedzialny za przygotowywanie posiedzeń Rady Naczelnej.

12.3. Rada Naczelna przyjmuje regulamin wewnętrzny, który określa wewnętrzną organizację EBC i jego organów decyzyjnych.

12.4. Rada Naczelna wykonuje funkcje doradcze określone w artykule 4.

12.5. Rada Naczelna podejmuje decyzje określone w artykule 6.

Artykuł 13

Przewodniczący

13.1. Prezes lub, w razie jego nieobecności, wiceprzewodniczący, przewodniczy Radzie Naczelnej i Zarządowi EBC.

13.2. Nie naruszając postanowień artykułu 39, przewodniczący lub osoba przez niego mianowana reprezentują EBC na zewnątrz.

Artykuł 14

Narodowe banki centralne

14.1. Zgodnie z artykułem 108 niniejszego Traktatu każde państwo członkowskie zapewni najpóźniej w dniu ustanowienia ESBC, by jego ustawodawstwo, łącznie ze statutem jego narodowego banku centralnego, było zgodne z niniejszym Traktatem i niniejszym Statutem.

14.2. Statuty narodowych banków centralnych w szczególności zagwarantują w szczególności, że kadencja Prezesa narodowego banku centralnego nie będzie krótsza niż pięć lat.

Prezes może być zwolniony ze swego urzędu wyłącznie wtedy, gdy przestał spełniać warunki konieczne dla wykonywania swoich obowiązków lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia. Dany Prezes lub Rada Naczelna mogą zaskarżyć powyższą decyzję do Trybunału Sprawiedliwości z powodu naruszenia przepisów niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek prawa związanego z jego zastosowaniem. Postępowanie wszczyna się w ciągu dwóch miesięcy od opublikowania decyzji lub od poinformowania o niej powoda, lub, w razie jego nieobecności, od dnia, w którym się jej dowiedział, w zależności od sytuacji.

14.3. Narodowe banki centralne stanowią integralną część ESBC i działają zgodnie z wytycznymi i instrukcjami EBC. Rada Naczelna podejmuje kroki konieczne dla zapewnienia przestrzegania wytycznych i instrukcji EBC i wymaga, by dostarczano jej wszelkich koniecznych informacji.

14.4. Narodowe banki centralne mogą wykonywać funkcje odmienne od określonych niniejszym Statutem, chyba że Rada Naczelna, działając większością dwóch trzecich oddanych głosów, orzeknie, że są one sprzeczne z celami i zadaniami ESBC. Tych zadań, które narodowe banki centralne wykonują na własną odpowiedzialność i własne ryzyko, nie uważa się za należące do zadań ESBC.

Artykuł 15

Obowiązki sprawozdawcze

15.1. EBC opracowuje i publikuje sprawozdania z działalności ESBC przynajmniej raz na kwartał.

15.2. Skonsolidowane zestawienie finansowe ESBC jest publikowane co tydzień.

15.3. Zgodnie z artykułem 109b.3 niniejszego Traktatu, EBC kieruje roczne sprawozdanie z działalności ESBC i polityki walutowej, zarówno za rok poprzedni jak i bieżący, do Parlamentu Europejskiego, Komisji i Rady Europejskiej.

15.4. Sprawozdania określone w niniejszym artykule udostępnia się zainteresowanym stronom bezpłatnie.

Artykuł 16

Banknoty

Zgodnie z artykułem 105a.1 niniejszego Traktatu Rada Naczelna ma wyłączne prawo wydawania zgody na emisję banknotów we Wspólnocie. Banknoty takie mogą być emitowane przez EBC i narodowe banki centralne. Banknoty emitowane przez EBC i narodowe banki centralne są jedynym prawnym środkiem płatniczym we Wspólnocie. EBC respektuje, w miarę możliwości, istniejące praktyki związane z emisją i projektowaniem banknotów.

ROZDZIAŁ IV

FUNKCJE I OPERACJE PIENIĘŻNE ESBC

Artykuł 17

Rachunki w EBC i narodowych bankach centralnych

Dla przeprowadzania swoich operacji, EBC i narodowe banki centralne mogą otwierać rachunki instytucjom kredytowym, instytucjom publicznym i innym uczestnikom rynku i przyjmować aktywa, łącznie z podlegającymi zapisowi księgowemu papierami wartościowymi, w charakterze zabezpieczenia.

Artykuł 18

Operacje wolnorynkowe i kredytowe

18.1. Dla osiągnięcia celów ESBC oraz wykonywania jego zadań EBC i narodowe banki centralne mogą:

- przeprowadzać operacje na rynkach finansowych poprzez umowy kupna i sprzedaży - z zapłatą natychmiastową i terminową (spot i forward), - ewentualnie z prawem odkupu, poprzez zaciąganie i udzielanie pożyczek w formie wierzytelności i dokumentów podlegających obrotowi rynkowemu, zarówno w walutach Wspólnoty, jak i innych, pożyczki mogą dotyczyć również metali szlachetnych;
- przeprowadzać operacje kredytowe z instytucjami kredytowymi lub z innymi uczestnikami rynku, na podstawie stosownych zabezpieczeń pożyczek.

18.2. EBC ustanawia ogólne zasady operacji wolnorynkowych i kredytowych przeprowadzanych przez niego lub przez narodowe banki centralne, włącznie z zasadami ogłaszania warunków, na jakich są one gotowe zawierać powyższe transakcje.

Artykuł 19

Rezerwy obowiązkowe

19.1. Z zastrzeżeniem artykułu 2, EBC może wymagać od instytucji kredytowych ustanawianych w państwach członkowskich utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach EBC i narodowych banków centralnych, dążąc do realizacji celów polityki walutowej. Przepisy dotyczące obliczania i ustalania wymaganych rezerw obowiązkowych mogą być ustanawiane przez Radę Naczelną. W przypadkach niestosowania się do powyższych wymagań EBC jest upoważniony do nakładania karnego oprocentowania oraz narzucania innych sankcji o porównywalnym skutku.

19.2. Dla zastosowania niniejszego artykułu Rada, zgodnie z procedurą ustaloną w artykule

42, określa podstawy rezerw obowiązkowych i maksymalne dopuszczalne proporcje pomiędzy tymi rezerwami a ich podstawami, a także odpowiednie sankcje na wypadek niestosowania się do powyższych ustaleń.

Artykuł 20

Inne narzędzia kontroli monetarnej

Rada Naczelna może, większością dwóch trzecich oddanych głosów, podjąć decyzję o zastosowaniu - z uwzględnieniem artykułu 2 - innych metod operacyjnych kontroli monetarnej, które uzna za stosowne.

Rada, zgodnie z procedurą ustaloną w artykule 42, określa zakres powyższych metod, jeżeli wiążą się one ze zobowiązaniami stron trzecich.

Artykuł 21

Operacje z instytucjami publicznymi

21.1. Zgodnie z artykułem 104 niniejszego Traktatu, stwarzanie możliwości przekraczania stanu rachunków lub jakiegokolwiek inne formy kredytów EBC lub narodowych banków centralnych na rzecz instytucji lub organów Wspólnoty, rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych organów podlegających prawu publicznemu lub instytucji publicznych Państw Członkowskich są zabronione, podobnie jak zabronione jest nabywanie bezpośrednio od nich przez EBC lub narodowe banki centralne instrumentów zadłużenia.

21.2. EBC i narodowe banki centralne mogą działać jako agenci skarbowi na rzecz jednostek wymienionych w artykule 21.1.

21.3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się do instytucji publicznych instytucji kredytowych, które, w ramach zapewniania rezerw przez narodowe banki centralne i EBC na takich samych zasadach jak prywatne instytucje kredytowe.

Artykuł 22

Systemy clearingowe i systemy płatności

EBC i narodowe banki centralne mogą zapewnić ułatwienia, a EBC może wydawać przepisy, dla zapewnienia efektywnych i solidnych systemów clearingowych i systemów płatniczych wewnątrz Wspólnoty i w stosunkach z innymi krajami.

Artykuł 23

Operacje zagraniczne

EBC i narodowe banki centralne mogą:

- ustanawiać stosunki z bankami centralnymi i instytucjami finansowymi w innych krajach, i w razie potrzeby z organizacjami międzynarodowymi;
- nabywać i zbywać, z zapłatą natychmiastową i terminową, wszelkie rodzaje środków dewizowych oraz metale szlachetne; termin „środki dewizowe” obejmuje papiery wartościowe i wszelkie inne środki w walucie dowolnego kraju lub rachunki prowadzone w dowolnej formie;
- przechowywać i zarządzać środkami omawianymi w niniejszym artykule;
- przeprowadzać wszelkie rodzaje operacji bankowych z krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, włącznie z operacjami udzielania i zaciągania pożyczek.

Artykuł 24

Inne operacje

Poza operacjami wynikającymi z ich zadań EBC i narodowe banki centralne mogą dokonywać operacji w celach administracyjnych lub na rzecz swojego personelu.

ROZDZIAŁ V

NADZÓR OSTROŻNOŚCIOWY

Artykuł 25

Nadzór ostrożnościowy

25.1. EBC może udzielać porad i konsultacji Radzie, Komisji i właściwym władzom państw członkowskich co do zakresu i realizacji prawa Wspólnoty związanego z nadzorem ostrożnościowym instytucji kredytowych i stabilnością systemu finansowego.

25.2. Zgodnie z decyzjami Rady podjętymi w oparciu o artykuł 105.6 niniejszego Traktatu, EBC może wykonywać zadania szczególne, związane z polityką nadzoru ostrożnościowego instytucji kredytowych i innych instytucji finansowych, z wyłączeniem instytucji ubezpieczeniowych.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY FINANSOWE ESBC

Artykuł 26

Rachunki finansowe

26.1. Rok obrachunkowy EBC i narodowych banków centralnych rozpoczyna się pierwszego dnia stycznia i kończy ostatniego dnia grudnia.

26.2. Roczne sprawozdanie finansowe EBC sporządza Zarząd zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Radę Naczelną. Sprawozdanie finansowe jest zatwierdzane przez Radę Naczelną, a następnie publikowane.

26.3. Dla celów analitycznych i operacyjnych, Zarząd sporządza skonsolidowany bilans ESBC zawierający aktywa i pasywa narodowych banków centralnych należące do ESBC.

26.4. Dla zastosowania niniejszego artykułu Rada Naczelna ustala zasady konieczne do ujednoczenia księgowości i sprawozdawczości z operacji podejmowanych przez narodowe banki centralne.

Artykuł 27

Kontrola rachunków

27.1. Rachunki EBC i rachunki narodowych banków centralnych są kontrolowane przez niezależnych rewidentów z zewnątrz, którzy zostali zarekomendowani przez Radę Naczelną i zatwierdzeni przez Radę. Rewidenci dysponują pełnymi uprawnieniami do kontroli wszystkich ksiąg i rachunków EBC oraz narodowych banków centralnych i do uzyskiwania pełnej informacji na temat ich transakcji.

27.2. Postanowienia artykułu 188c niniejszego Traktatu stosują się wyłącznie do badania skuteczności operacyjnej kierownictwa EBC.

Artykuł 28

Kapitał EBC

28.1. Kapitał EBC, który staje się operacyjny w momencie jego ustanowienia, wynosi 5 miliardów ECU. Kapitał ten może zostać powiększony o sumy określone przez Radę

Naczelną działającą kwalifikowaną większością przewidziana w artykule 10.3, w granicach i na warunkach ustanowionych przez Radę, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 42.

28.2. Narodowe banki centralne są jedynymi subskrybentami i posiadaczami kapitału EBC. Kapitał jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w artykule 29.

28.3. Rada Naczelna, działając kwalifikowaną większością, przewidzianą w artykule 10.3, określa zakres i formę płatności kapitału

28.4. Z zastrzeżeniem przepisu artykułu 28.5, udziały narodowych banków centralnych w subskrybowanym kapitale akcyjnym EBC nie mogą być przekazywane, zastawiane ani zajmowane.

28.5. Jeżeli klucz określony w artykule 29 ulega zmianie, narodowe banki centralne przekazują sobie udziały kapitałowe w taki sposób, aby rozłożenie tych udziałów odpowiadało nowemu kluczowi. Rada Naczelna określa terminy i warunki powyższych przekazów.

Artykuł 29

Klucz subskrypcji kapitału

29.1. Po ustanowieniu, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 109.1 niniejszego Traktatu, ESBC i EBC, określa się klucz do subskrypcji kapitału EBC. Każdy narodowy bank centralny otrzymuje według tego klucza część będącą równowartością sumy:

- 50% udziału danego państwa członkowskiego w ogólnej liczbie ludności Wspólnoty w przedostatnim roku poprzedzającym ustanowienie ESBC;

- 50% udziału danego państwa członkowskiego w produkcie krajowym brutto Wspólnoty obliczonym na podstawie cen rynkowych, według notowań z ostatnich pięciu lat poprzedzających przedostatni rok przed ustanowieniem ESBC;

Procenty zostaną zaokrąglone do najbliższej wielokrotności 0.05 w górę.

29.2. Dane statystyczne, z których korzysta się stosując niniejszy artykuł, są dostarczane przez Komisję zgodnie z zasadami przyjętymi przez Radę na podstawie procedury przewidzianej w artykule 42.

29.3. Części przyznane narodowym bankom centralnym są uaktualniane co pięć lat po ustanowieniu ESBC, analogicznie do postanowień artykułu 29.1. Uaktualniony klucz stosuje się od pierwszego dnia następnego roku.

29.4. Rada Naczelna podejmie wszelkie inne środki konieczne do zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 30

Transfer środków rezerw dewizowych do EBC

30.1. Nie naruszając artykułu 28, EBC zostanie wyposażony przez narodowe banki centralne w środki rezerw dewizowych, inne niż waluty państwa członkowskich, ECU, udziały w rezerwach MFW i Specjalne Prawa Ciągnięcia (SDR), do sumy o równowartości ECU 50 miliardów ECU. Rada Naczelna decyduje o rozmiarach części, której EBC może zażądać w chwili jego ustanowienia i o kwotach, które będą wymagane w późniejszych terminach. EBC posiada pełne uprawnienia do przechowywania przekazanych mu rezerw dewizowych i zarządzania nimi i może użytkować je zgodnie z celami określonymi w niniejszym Statucie.

30.2. Wkłady każdego narodowego banku centralnego zostają ustalone proporcjonalnie do ich udziału w subskrybowanym kapitale akcyjnym EBC.

30.3. Każdy narodowy bank centralny staje się wierzycielem EBC w stopniu stanowiącym równowartość jego wkładu. Rada Naczelna określa walutę oraz oprocentowanie powyższych

wierzytelności.

30.4. Późniejsze żądania wpłaty środków rezerw dewizowych ponad limit ustalony w artykule 30.1 mogą zostać wydane przez EBC, zgodnie z artykułem 30.2, w granicach i na warunkach ustanowionych przez Radę zgodnie z procedurą określoną w artykule 42.

30.5. EBC może przechowywać udziały i zarządzać nimi w rezerwach MFW i SDR oraz zapewnić łączenie powyższych środków.

30.6. Rada Naczelna podejmuje wszelkie inne kroki konieczne do zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 31

Środki rezerw dewizowych przechowywane przez narodowe banki centralne

31.1. Narodowym bankom centralnym zezwala się na dokonywanie transakcji w celu wywiązania się ze swoich zobowiązań w stosunku do organizacji międzynarodowych zgodnie z artykułem 23.

31.2. Wszelkie inne operacje związane ze środkami rezerw dewizowych pozostających w narodowych bankach centralnych po dokonaniu przekazów wymienionych w artykule 30, oraz transakcje państw członkowskich związane z ich dewizowymi środkami obrotowymi, ponad pewne granice, które zostaną ustalone w ramach artykułu 31.3, podlegają zatwierdzeniu EBC dla zapewnienia zgodności z polityką kursów walut i polityką walutową Wspólnoty.

31.3. Rada Naczelna określa wytyczne w celu ułatwienia powyższych operacji.

Artykuł 32

Podział dochodów pieniężnych narodowych banków centralnych

32.1. Dochód przypadający narodowym bankom centralnym w wyniku spełniania przez ESBC funkcji związanych z polityką walutową (dalej nazywany „dochodem walutowym”) jest rozdzielany pod koniec każdego roku obrachunkowego zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

32.2. Z zastrzeżeniem artykułu 32.3 wysokość dochodu pieniężnego każdego narodowego banku centralnego równa jest jego rocznemu dochodowi uzyskanemu z jego aktywów równych wartości banknotów w obiegu i zobowiązań związanych z wkładami bankowymi instytucji kredytowych. Powyższe aktywa są asygnowane przez narodowe banki centralne zgodnie z wytycznymi przyjętymi przez Radę Naczelną.

32.3. Jeżeli, po rozpoczęciu trzeciego etapu, struktury bilansów narodowych banków centralnych, w ocenie Rady Naczelnej, nie pozwalają na zastosowanie artykułu 32.2, Rada Naczelna działając kwalifikowaną większością, może zdecydować, że w drodze derogacji artykułu 32.2 dochód pieniężny będzie określany według innej metody, przez okres nie dłuższy niż pięć lat.

32.4. Wysokość dochodu pieniężnego każdego narodowego banku centralnego jest zmniejszana o sumę równą każdemu procentowaniu wypłaconemu instytucjom kredytowym przez ten bank centralny od jego zobowiązań związanych z wkładami bankowymi zgodnie z artykułem 19.

Rada Naczelna może zdecydować o wyrównaniu narodowym bankom centralnym kosztów związanych z drukowaniem banknotów lub, w wyjątkowych okolicznościach, o wyrównaniu konkretnych strat spowodowanych operacjami polityki walutowej realizowanej dla ESBC. Wyrównanie dokonywane jest w formie uznanej za odpowiednią przez Radę Naczelną; powyższe sumy mogą być potrącone z dochodu pieniężnego narodowych banków

centralnych.

32.5. Suma dochodu pieniężnego narodowych banków centralnych zostaje rozdzielona pomiędzy narodowe banki centralne proporcjonalnie do ich wpłaconych udziałów w kapitale EBC, z zastrzeżeniem wszelkich decyzji podjętych przez Radę Naczelną zgodnie z artykułem 33.2.

32.6. Clearing i rozliczanie bilansów wynikających z podziału dochodu pieniężnego przeprowadza EBC zgodnie z wytycznymi ustanowionymi przez Radę Naczelną.

32.7. Rada Naczelna podejmie wszelkie inne środki konieczne do zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 33

Podział zysków netto i strat EBC

33.1. Zysk netto EBC jest przekazywany w następującym porządku:

- a) suma określona przez Radę Naczelną, która nie może przekroczyć 20% zysku netto, jest przekazywana do ogólnego funduszu rezerwowego ograniczonego do 100% kapitału;
- b) pozostały zysk netto zostaje podzielony między wspólników EBC proporcjonalnie do ich wpłaconych udziałów.

33.2. W przypadku strat poniesionych przez EBC deficyt może być potrącony z ogólnego funduszu rezerwowego EBC i, jeżeli będzie to konieczne, po podjęciu decyzji przez Radę Naczelną, z dochodu pieniężnego odpowiedniego roku obrachunkowego proporcjonalnie i do wysokości sum podzielonych pomiędzy narodowe banki centralne zgodnie z artykułem 32.5.

ROZDZIAŁ VII

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 34

Akty prawne

34.1. Zgodnie z artykułem 108a niniejszego Traktatu, EBC:

- wydaje rozporządzenia w stopniu koniecznym do realizacji zadań określonych w pierwszym akapicie artykułu 3.1, w artykułach 19.1, 22 lub 25.2 i w przypadkach, które zostaną określone w aktach prawnych Rady powołanych w artykule 42;
- podejmuje decyzje konieczne do realizacji zadań powierzonych ESBC na mocy niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu;
- wydaje zalecenia i opinie.

34.2. Rozporządzenie ma ogólne zastosowanie. Obowiązuje w całości i stosuje się bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich.

Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej.

Decyzja jest obowiązująca w całości tych, do których jest skierowana.

Artykuły 190 - 192 niniejszego Traktatu stosują się do rozporządzeń i decyzji podjętych przez EBC.

EBC może postanowić o opublikowaniu swoich decyzji, zaleceń i opinii.

34.3. W granicach i na warunkach przyjętych przez Radę zgodnie z procedurą określoną w artykule 42 EBC ma prawo do nakładania grzywny lub okresowych opłat karnych na przedsiębiorstwa za niewypełnienie zobowiązań określonych przez jego rozporządzenia i decyzje.

Artykuł 35

Kontrola sądowa i związane z nią kwestie

35.1. Trybunał Sprawiedliwości może zapoznawać się działaniami lub przeoczeniami EBC bądź interpretować je w sprawach i na zasadach określonych niniejszym Traktatem. EBC może wszczynać postępowanie w sprawach i na warunkach określonych niniejszym Traktatem.

35.2. Spory pomiędzy EBC, z jednej strony, a jego wierzycielami, dłużnikami lub wszelkimi innymi osobami z drugiej, rozstrzygają kompetentne sądy krajowe, z wyłączeniem spraw, w których ustalono, że właściwy jest Trybunał Sprawiedliwości.

35.3. EBC podlega reżimowi odpowiedzialności przewidzianemu w artykule 215 niniejszego Traktatu. Odpowiedzialność narodowych banków centralnych jest określona stosownie do ich krajowych systemów prawnych.

35.4. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania na mocy każdej klauzuli arbitrażowej zamieszczonej w umowie zawartej przez EBC lub w jego imieniu, bez względu na to, czy umowa ta podlega prawu publicznemu czy prywatnemu.

35.5. Decyzja EBC o wszczęciu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości podejmowana jest przez Radę Naczelną.

35.6. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w sporach związanych z wypełnieniem przez narodowe banki centralne zobowiązań określonych w niniejszym Statucie. Jeżeli EBC uznaje, że narodowy bank centralny nie wypełnił swoich zobowiązań, przewidzianych w niniejszym Statucie, wydaje w tej sprawie opinię z uzasadnieniem, umożliwiając uprzednio danemu bankowi centralnemu przedstawienie swoich uwag. Jeżeli dany narodowy bank centralny nie zastosuje się do powyższej opinii w terminie określonym przez EBC, ten ostatni może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 36

Personel

18.1. Rada Naczelna, na wniosek Zarządu, określa warunki zatrudnienia personelu EBC.

18.2. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w sporach pomiędzy EBC a jego funkcjonariuszami, w granicach i na warunkach określonych w ich warunkach zatrudnienia.

Artykuł 37

Siedziba

Przed końcem 1992 roku decyzja co do miejsca ustanowienia siedziby EBC zostanie podjęta za wspólną zgodą rządów państw członkowskich, na szczeblu szefów państw lub rządów.

Artykuł 38

Tajemnica służbowa

38.1. Członkowie organów decyzyjnych i personelu EBC oraz narodowych banków centralnych są obowiązani, nawet po zakończeniu pełnienia swoich obowiązków do nieudzielania informacji objętych tajemnicą służbową.

38.2. Osoby mające dostęp do danych podlegających prawu Wspólnoty nakładającemu obowiązek zachowania tajemnicy podlegają temu prawu.

Artykuł 39

Sygnatariusze

Prawne zobowiązania EBC w stosunku do osób trzecich są podejmowane przez Prezesa lub przez dwóch członków Zarządu, lub na podstawie podpisów dwóch członków personelu EBC, którzy zostali należycie upoważnieni przez Prezesa do składania podpisów w imieniu EBC.

Artykuł 40

Przywileje i immunitety

EBC cieszy się na terenie państw członkowskich wszelkimi przywilejami i immunitetami jakie są niezbędne dla wykonywania swoich zadań, na warunkach ustanowionych w Protokole w sprawie Przywilejów i Immunitetów Wspólnot Europejskich, załączonym do Traktatu ustanawiającego Wspólną Radę i Wspólną Komisję Wspólnot Europejskich.

ROZDZIAŁ VIII

ZMIANA STATUTU I PRAWODAWSTWO UZUPEŁNIAJĄCE

Artykuł 41

Uproszczona procedura zmian

41.1. Zgodnie z artykułem 16.5 niniejszego Traktatu, artykuły 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1.a i 36 niniejszego Statutu mogą zostać zmienione przez Radę, działającą albo kwalifikowaną większością, na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Komisji, lub jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC. W każdym przypadku wymagana jest zgoda Parlamentu Europejskiego.

41.2. Zalecenie wydane przez EBC zgodnie z niniejszym artykułem wymaga jednomyślnej decyzji Rady Naczelnej.

Artykuł 42

Przepisy uzupełniające

Zgodnie z artykułem 106.6 niniejszego Traktatu natychmiast po podjęciu decyzji o terminie rozpoczęcia trzeciego etapu Rada, działając kwalifikowaną większością, bądź na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego oraz EBC, bądź na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego oraz Komisji, przyjmie postanowienia określone w artykułach 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 i 34.3 niniejszego Statutu.

ROZDZIAŁ IX

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I INNE POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ESBC

Artykuł 43

Postanowienia ogólne

43.1. Derogacja określona w artykule 109k.1 niniejszego Traktatu powoduje, że następujące artykuły niniejszego Statutu nie przynajają żadnych praw ani nie nakładają żadnych zobowiązań na dane państwa członkowskie: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 i 52.

43.2. Banki centralne Państw Członkowskich objętych derogacją wyszczególnioną w artykule 109k.1 niniejszego Traktatu zachowują swoje uprawnienia w zakresie polityki walutowej zgodnie z prawem krajowym.

43.3. Zgodnie z artykułem 109k.4 niniejszego traktatu, określenie „państwa członkowskie” rozumie się jako „państwa członkowskie nie objęte derogacją” w następujących artykułach niniejszego Statutu: 3, 11.2, 19, 34.2 i 50.

43.4. Określenie „narodowe banki centralne” należy rozumieć jako „banki centralne państw członkowskich nie objętych derogacją” w następujących artykułach niniejszego Statutu: 9.2,

10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2, 52.

43.5. Określenie „wspólnicy” należy rozumieć jako „banki centralne państw członkowskich nie objętych derogacją” w artykułach 10.3 i 33.1.

43.6. Określenie „subskrybowany kapitał akcyjny EBC” należy rozumieć jako „kapitał EBC subskrybowany przez banki centralne państw członkowskich nie objętych derogacją” w artykułach 10.3, 30.2.

Artykuł 44

Zadania przejściowe EBC

EBC przejmie te zadania EIW, które, z powodu objęcia derogacją jednego lub więcej Państw Członkowskich, muszą być nadal realizowane w trzecim etapie.

EBC pełni funkcję doradczą w przygotowaniach do zniesienia derogacji określonych artykułem 109k niniejszego Traktatu.

Artykuł 45

Rada Generalna EBC

45.1. Z zastrzeżeniem przepisu artykułu 16.3 niniejszego Traktatu, Rada Generalna zostaje ustanowiona jako trzeci organ decyzyjny EBC.

45.2. Rada Generalna składa się z prezesa i wiceprezesa EBC oraz prezesów narodowych banków centralnych. Pozostali członkowie Zarządu mogą uczestniczyć w posiedzeniach Rady Generalnej, ale bez prawa do głosowania.

45.3. Obowiązki Rady Generalnej są wymienione w całości w artykule 47 niniejszego Statutu.

Artykuł 46

Regulamin wewnętrzny Rady Generalnej

46.1. Radzie Generalnej EBC przewodniczy Prezes lub, w razie jego nieobecności, Wiceprezes EBC.

46.2. Prezes Rady i członek Komisji mogą uczestniczyć w posiedzeniach Rady Generalnej, ale bez prawa głosowania.

46.3. Prezes przygotowuje posiedzenia Rady Generalnej.

46.4. W drodze derogacji artykułu 12.3, Rada Generalna uchwała swój regulamin wewnętrzny.

46.5. Sekretariat Rady Generalnej jest organizowany przez EBC.

Artykuł 47

Obowiązki Rady Generalnej

47.1. Rada Generalna:

- wykonuje zadania wymienione w artykule 44;
- współdziała w wykonywaniu funkcji doradczych określonych w artykułach 4 i 25.1.

47.2. Rada Generalna wspomaga:

- zbieranie informacji statystycznych określonych w artykule 5;
- działalność sprawozdawczą EBC określoną w artykule 15;
- ustanowienie zasad koniecznych dla zastosowania artykułu 26, określonych w artykule 26.4;
- podejmowanie wszelkich innych środków koniecznych dla zastosowania artykułu 29, określonych w artykule 29.4;
- określanie warunków pracy personelu EBC przewidzianych w artykule 36.

47.3. Rada Generalna wspomaga wszelkie przygotowania niezbędne do nieodwołalnego

Derogacja artykułu 32

51.1. Jeżeli po rozpoczęciu trzeciego etapu Rada Naczelna podejmie decyzję, że zastosowanie artykułu 32 zmienia w sposób istotny względne pozycje dochodowe narodowych banków centralnych, suma dochodu do podziału zgodnie z artykułem 32 zostanie obniżona w jednakowym określonym procentowo stopniu, który nie może przekraczać 60% w pierwszym roku obrachunkowym po rozpoczęciu trzeciego etapu i który będzie obniżany o 12 punktów procentowych w każdym następnym roku obrachunkowym.

51.2. Artykuł 51.2. stosuje się nie dłużej niż przez pięć lat obrachunkowych po rozpoczęciu trzeciego etapu.

Artykuł 52

Wymiana banknotów w walutach Wspólnoty

Po nieodwołalnym ustaleniu kursów walut Rada Naczelna podejmie konieczne środki w celu zapewnienia, że banknoty w walutach o nieodwołalnie ustalonym kursie walut są wymieniane przez narodowe banki centralne zgodnie z ich odpowiednimi wartościami parytetowymi.

Artykuł 53

Stosowanie postanowień przejściowych

Tak długo jak istnieją państwa członkowskie objęte derogacją, artykuły od 43 do 48 pozostają w mocy.

LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW
DO
PROJEKTU USTAWY
O
ZMIANIE USTAWY O NARODOWYM BANKU POLSKIM

przyjętego przez Radę Ministrów
w dniu 16 kwietnia 2002 r.

Obszar Negocjacyjny: „Unia Gospodarcza i Walutowa”
Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa Polski w Unii Europejskiej:
Rozdział 11, priorytet 11.2

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem jego dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Akt wykonawczy: Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sposobu, zakresu i terminów przekazywania przez podmioty uczestniczące w rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych danych niezbędnych do dokonywania przez Narodowy Bank Polski oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych
4.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 17 kwietnia 2002 r.
5.	Tłumaczenie aktu prawa Unii Europejskiej, w wersji papierowej i elektronicznej: Protokół w sprawie statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego

04-78-om

48

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 8 maja 2002 r.

Cena 2,19 zł + 22% VAT

